

CAREERS360

**ASSAM HSLC
SANSKRIT
Question Paper 2016**

Total number of pages-12

Subject Code : 27

B16-SX (E)

EN/AS/BN

2016

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Contd.

1. Translate the following passages :

4×4=16

तलव अनुच्छेद केइटो अनुवाद करा :

निचेर अनुच्छेद उलोर अनुवाद करो :

(a) तत्स्य वचनं श्रुत्वा मदोद्धता वानराः तं तिस्कारम् अकुर्वन् । तदा वानरयूथपतिः प्रोवाच — रे रे मूर्खाः, यूयं राजगृहस्य सुखस्य परिणामं न जानीथ । तदहं कुलक्षयं स्वयं नावलोकयिष्यामि । साम्प्रतं वनं यास्यामि ।

Or / नाइवा / अथवा

तथानुष्ठिते भूपतिना सह रत्नमालालोभेन सर्वे कलत्रभूत्याः प्रस्थिताः । तत्र वानरोक्तविधिना राज्ञः सर्वे जनाः जले प्रवेशिताः । सद्य एव प्रविष्टास्ते लोकाः सर्वे रत्नमालाभूषितेन राक्षसेन भक्षिताः ।

(b) किन्तु धारानगरवासी राजा भोजः रोगपीडितो नितराम् अस्वस्थो वर्तते । तस्य रोगः केनापि वैद्येन न निवारितः । तदनेन भोजराजेन भिषग्वरा अपि स्वदेशान्विष्कासिताः । वैद्यशास्त्रमपि अनृतमिति निरस्तम् इति ।

Or / नाइवा / अथवा

परं तस्मिन्नेव क्षणे कार्यवशात् बहिर्निर्गतः बुद्धिसागरः तौ दृष्टा तयोः वार्ता श्रुत्वा तौ राज्ञः समीपं नीतवान् । राजा तौ अवलोक्य मुखश्रियाऽमानुपादिति बुद्ध्वा तौ बहु मानितवान् ।

(c) शैशवे एव तस्य माता-पितरौ दिवं गतौ । तयोर्मरणात् परं शंकरदेवस्य वृद्धमाता खेरसूती तं पालितवती । तदनन्तरं महेन्द्रकन्दली महोदयस्य विद्यालये शिक्षाग्रहनाय खेरसूती शंकरदेवस्य नामभर्तिकरणं कारितवती ।

Or / नाइवा / अथवा

धर्मगुरुः शंकरदेवः धर्मप्रचारार्थं कीर्तननामकं ग्रन्थं विरचितवान् । भागवतपुराणमपि अनूदितवान् । भागवतस्य आख्यानानि आश्रित्य अनेकग्रन्थान् च विरचितवान् । तेषु 'हरिश्चन्द्र-उपाख्यानम्', 'अजामिल-उपाख्यानम्', 'बलिश्छलनम्' — इत्यादयः ग्रन्थाः उल्लेखनीयाः ।

(d) अस्य महाकवे: विकाशकालम् अधिकृत्यापि विदुपां वैमत्यं दृश्यते । तथापि एतत् निधितं यत् कालिदासः चन्द्रगुप्तस्य विक्रमादित्यस्य भूपतेः राजसभायां नवरत्नेषु अन्यतम आसीत् । साम्रतिकैरनेकैः कविभिः ईशवीय-पञ्चमशताब्दीतः सप्तमशताब्दीपर्यन्तं कालिदासस्य समयः निश्चीयते ।

Or / নাইবা / অথবা

অভিজ্ঞানশকুন্তলনাটকে ন কেবল কালিদাসীয়সাহিত্যে, অপি তু বিশ্বনাট্যসাহিত্যেও শ্রেষ্ঠ স্থানম্ অধিকরণী। উক্তং চ — 'কাব্যেষু নাটকে রম্য তত্ত্ব রম্যা শকুন্তলা' ইতি। সপ্তাঙ্গবিশিষ্টে নাটকেও স্মিন্দুষ্যন্তশকুন্তলযোঃ গান্ধর্ববিবাহমধিকৃত্য সর্বা কথা উপনিবেদ্ধা সন্তি।

2. Explain the following verses with reference to the context : $5 \times 2 = 10$

প্রসঙ্গ-সঙ্গতি দেখুৰাই তলব শ্লোককেইটাৰ ব্যাখ্যা কৰোঃ

সপ্তসঙ্গ নিচেৱে শ্লোকগুলোৱ ব্যাখ্যা কৰোঃ

(a) তযোর্নিত্যং প্রিযং কুর্যাদাচার্যস্য চ সর্বদা।
তেষ্঵েব ত্রিষু তুষ্টেষু তত্পঃ সর্ব সমাপ্তে॥

Or / নাইবা / অথবা

ব্যসঃ কর্মণোর্থস্য শ্রুতস্যাভিজনস্য চ।
বেশবাগ্বুদ্ধিসারুপ্যমাচরন্ত বিচরেদিহ॥

(b) প্রকৃতে: ক্রিয়মাণানি গুণঃ: কর্মাণি সর্বশঃ।
অহংকারবিমূढাত্মা কর্ত্তাহমিতি মন্ত্যতে॥

Or / নাইবা / অথবা

জ্ঞানবিজ্ঞানতৃপ্তাত্মা কূটস্যো বিজিতেন্দ্রিযঃ।
যুক্ত ইত্যুচ্যতে যোগী সমপ্লোষ্টাশমকাঞ্চনঃ॥

3. Elucidate the idea of the following : $4 \times 2 = 8$

তলত দিয়াবোৰৰ ভাৱ বহলাই লিখোঃ

নিম্নলিখিতগুলোৱ ভাৱ বিস্তাৱ কৰোঃ

(a) যাচতে কাৰ্যকালে যঃ স কিংভূত্যঃ স কিংসুহৃত্ত।

Or / নাইবা / অথবা

খামিনং সর্বভাবেন পৰলোকমমায়া॥

(b) সুরতুরিব কামপ্রদায়িনী।

Or / নাইবা / অথবা

পৰম-পূতচৰিতচারিণী

4. Answer the following questions :

4×3=12

তলব প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখোঃ

নিচের প্রশ্নগুলোৱ উত্তৰ লেখোঃ

(a) “ঋ মিত্র, যত্সমুচিতং ভবতি তত্ত্ব কর্তব্যমিতি”

Who said this? To whom was it said? What was the reason of saying so?

এই কথাবাব কোনে কৈছিল? এনেদৰে কাক কোৱা হৈছিল? তেনেদৰে কোৱাৰ কাৰণটো কি আছিল?

এই কথাটি কে বলেছিল? এভাৱে কাকে বলা হয়েছিল? সেভাৱে বলাৰ কাৰণ কী ছিল?

(b) From which drama the lesson ‘ঘাতস্নেহস্তু দুর্লভঃ’ is adopted? Give an introduction of the dramatist.

‘ঘাতস্নেহস্তু দুর্লভঃ’ নামৰ পাঠটি কোনখন নাটকৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছে? নাট্যকাৰজনৰ এটি পৰিচয় দিয়ো।

‘ঘাতস্নেহস্তু দুর্লভঃ’ নামক পাঠটি কোন নাটক থেকে সংগৃহীত? নাট্যকাৱেৰ একটি পৰিচয় দাও।

(c) Answer the following questions in Sanskrit :

তলব প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ সংস্কৃতত লিখোঃ

নিচের প্রশ্নগুলোৱ উত্তৰ সংস্কৃততে লেখোঃ

(ক) কুমারসম্ভবম् মহাকাব্যে কস্য কথা উপলব্ধতে?

(খ) কুমারসম্ভবম্ মহাকাব্যে কতি সর্গাঃ সন্তি?

(গ) মেঘদূতকাব্যে কঃ মেঘং দৃতরূপেণ প্ৰেষযামাস?

(ঘ) বিক্ৰমোৰ্বশীয়ম্ নাটকে কস্য কথা উপলব্ধতে?

5. (a) Answer the following questions :

2

তলব প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখোঃ

নিচের প্রশ্নগুলোৱ উত্তৰ দাওঃ

(i) Fill in the blanks :

খালী ঠাই পূৰণ কৰোঃ

শূন্যস্থান পূৰ্ণ কৰোঃ

_____ ন্যস্তেপ্যাদ় _____ জলং পিবেত।

(ii) 'मम देवसमागमसमयः समागतः' —

Who is the speaker of this line? Whom did the speaker say this? 2

এই কথাবাবিব বক্তা কোন? বক্তাই কাক এই কথা কৈছিল?

এই কথাটির বক্তা কে? বক্তা কাকে এই কথাটি বলেছিলেন?

(iii) Give Sanskrit equivalents of the following: (*any two*) 2

তলব যিকোনো দুটোৰ সংস্কৃত প্রতিশব্দ লিখোঃ

নিচেৰ যে কোনো দুটিৰ সংস্কৃত প্রতিশব্দ লেখোঃ

মিত্রম्; ভাৰ্যা; ক্রোধঃ; ভূমিঃ।

(iv) Write the names of *any two* famous writers mentioned in the lesson 'প্রসরতু সুরভারতী'. 2

'প্রসরতু সুরভারতী' নামৰ পাঠটিত উল্লেখ থকা যিকোনো দুজন বিখ্যাত লিখকৰ নাম উল্লেখ কৰোঁ।

'প্রসরতু সুরভারতী' নামক পাঠে উল্লেখিত যে কোনো দুজন বিখ্যাত লেখকেৱ নাম উল্লেখ কৰোঁ।

(v) Write the names of *two* "অঙ্কীয়া-নাটক"’s written by Srimanta Sankaradeva. 2

শ্রীমতু শংকৰদেৱেৰ বচনা কৰা দুখন 'অঙ্কীয়া নাটক'-ৰ নাম লিখোঃ।

শ্রীমতু শংকৰদেৱেৰ রচিত দুটি 'অঙ্কীয়া নাটক'-এৱ নাম লেখোঃ।

(b) (i) "The মনুসংহিতা is also called মানবধর্মশাস্ত্র". 1

Write "Yes" or "No"

"হ্য" নে "নহ্য" লিখোঃ।

"হ্য" অথবা "না" লেখোঃ।

(ii) To which section of the 'হিতোপদেশ' does the lesson "গর্দভকুক্তু কথা" belong? 1

"গর্দভকুক্তু কথা" নামৰ পাঠটি 'হিতোপদেশ'ৰ কোনটো খণ্ডত আছে?

"গর্দভকুক্তু কথা" নামক পাঠটি 'হিতোপদেশ'-এৱ কোন খণ্ডত আছে?

(iii) How many chapters are there in the "गीता"? 1

"गीता"ত কেইটা অধ্যায় আছে?

"গীতা"য় ক'টি অধ্যায় আছে?

(iv) With whom 'भरत' went to forest in search of राम? 1

'भरत' কাব সৈতে বামক বিচাবি বনলৈ গৈছিল?

'भरत' কার সঙ্গে রামের অনুসন্ধানে বনে গিয়েছিলেন?

(v) "आत्मनोरथं पूर्य"

— who is referred to, as 'आत्म' here? 1

ইয়াত 'आत্ম' বুলি কাক বুজোৱা হৈছে?

এখানে 'आত্ম' বলে কাকে বোঝানো হয়েছে?

(vi) "The lesson 'यक्षयुधिष्ठिर-संवाद' is taken from the 'वनपर्व' of महाभारत." 1

Say 'Yes' or 'No'.

'হ্য' নে 'নহ্য' কোৱা।

'হ্যা' অথবা 'না' বলো।

(vii) What is superior to wealth? 1

ধনতকৈ উত্তম কি?

সম্পদ থেকে শ্রেষ্ঠ কী?

(viii) Who is the friend in abroad? 1

বিদেশত মিত্র কোন?

বিদেশে বন্ধু কে?

(ix) Who is the author of the lesson "महापुरुषः श्रीमन्तशंकरदेवः"? 1

"महापुरुषः श्रीमन्तशंकरदेवः" নামৰ পাঠটিৰ লেখক কোন?

"মহাপুরুষ: শ্রীমন্তশংকরদেবঃ" নামক পাঠের লেখক কে?

6. (a) Account for the case-ending in **any two** of the following :

2×2=4

তলৰ যি কোনো দুটাৰ কাৰক-বিভক্তি নিৰ্ণয় কৰোঁ :

নিচেৱে যে কোনো দুটিৰ কাৰক-বিভক্তি নিৰ্ণয় কৰোঁ :

ভূপতিনা in Q. No. 1 (a) or

[1 নং (a) অথবা প্ৰশ্নত]

[1 নং (a) অথবা প্ৰশ্নে]

বৈঘন in Q. No. 1 (b)

[1 নং (b) প্ৰশ্নত]

[1 নং (b) প্ৰশ্নে]

নৱৰলেষু in Q. No. 1 (d)

[1 নং (d) প্ৰশ্নত]

[1 নং (d) প্ৰশ্নে]

তস্য in Q. No. 1 (c)

[1 নং (c) প্ৰশ্নত]

[1 নং (c) প্ৰশ্নে]

(b) Derive **any two** of the following :

2×2=4

তলৰ যি কোনো দুটাৰ বৃংপতি নিৰ্ণয় কৰোঁ :

নিচেৱে যে কোনো দুটিৰ বৃংপতি নিৰ্ণয় কৰোঁ :

প্ৰোৱাচ in Q. No. 1 (a)

[1 নং (a) প্ৰশ্নত]

[1 নং (a) প্ৰশ্নে]

অস্ত্ৰিত্য in Q. No. 1 (c) or

[1 নং (c) অথবা প্ৰশ্নত]

[1 নং (c) অথবা প্ৰশ্নে]

কৃষ্ণাত् in Q. No. 2 (a)

[2 নং (a) প্রশ্নাত]

[2 নং (a) প্রশ্নে]

মন্যতে in Q. No. 2 (b)

[2 নং (b) প্রশ্নাত]

[2 নং (b) প্রশ্নে]

7. (a) Decline *any two* of the following :

$1\frac{1}{2} \times 2 = 3$

তলব যি কোনো দুটোর শব্দরূপ লিখো :

নিচের যে কোনো দুটির শব্দরূপ লেখো :

নর in পঞ্চাত্তি plural

(ষষ্ঠীর বহুবচনত)

(ষষ্ঠীর বহুবচনে)

নদী in দ্বিতীয়া Dual

(দ্বিতীয়ার দ্বিবচনত)

(দ্বিতীয়ার দ্বিবচনে)

সাধু in সপ্তমী singular

(সপ্তমীর একবচনত)

(সপ্তমীর একবচনে)

রাজন् in চতুর্থী Dual

(চতুর্থীর দ্বিবচনত)

(চতুর্থীর দ্বিবচনে)

(b) Conjugate **any two** of the following :

তলব যি কোনো দুটাৰ ধাতুক্রপ লিখোঁ :

নিচেৱে যে কোনো দুটিৰ ধাতুক্রপ লেখোঁ :

√অদ্ব in লদ্ব মি

(লট্ব বিভক্তিৰ মি)

(লট্ব বিভক্তিৰ মি)

√বিদ্ব in লোদ্ব হি

(লোট্ব বিভক্তিৰ হি)

(লোট্ব বিভক্তিৰ হি)

√কৃ (প.) in লঙ্ঘ ম

(লঙ্গ বিভক্তিৰ ম)

(লঙ্গ বিভক্তিৰ ম)

√ঘদ্ব in বিধিলঙ্ঘ যাস্

(বিধিলঙ্গ বিভক্তিৰ যাস্)

(বিধিলঙ্গ বিভক্তিৰ যাস্)

(c) Name and expound **any two** of the following :

তলব যি কোনো দুটাৰ ব্যাসবাক্য লিখি সমাসৰ নাম লিখোঁ :

নিচেৱে যে কোনো দুটিৰ ব্যাসবাক্য লিখে সমাসেৱ নাম লেখোঁ :

দুর্ভিক্ষম् ; মহাবীৰঃ ; ত্রিলোকী ; পীতাম্বৰঃ ।

(d) Change the voice in **any one** of the following :

তলব যি কোনো এটাৰ বাচ্য পৰিবৰ্তন কৰোঁ :

নিচেৱে যে কোনো একটিৰ বাচ্য পৰিবৰ্তন কৰোঁ :

(i) বালিকা ওদন্ত পচতি ।

(ii) কৃষ্ণকারেণ ঘট ক্রিযতে ।

(iii) অহং গৃহং গচ্ছামি ।

(e) Define and illustrate 'अपादान कारक'.

2+1=3

'अपादान कारक' ब संज्ञा आरु उदाहरण दियाँ।

'अपादान कारक' एर संज्ञा एवं उदाहरण दाओ।

Or / নাইবা / অথবা

Give examples in suitable sentences of **any two** of the following :

1 1/2×2=3

উপযুক্ত বাক্যত তলৰ যিকোনো দুটোৰ উদাহৰণ দিয়াঁ :

উপযুক্ত বাক্যে নিচেৱে যে কোনো দুটিৰ উদাহৰণ দাও :

(i) ভাবে সপ্তমী।

(ii) যেনাঙ্গবিকারঃ।

(iii) তুমথচ্চি ভাববচনাত्।

(iv) পঠী চানাদৰে।

(f) Give the resultant forms of **any two** of the following :

1×2=2

তলৰ যিকোনো দুটোৰ নিষ্পন্ন রূপ লিখো :

নিচেৱে যে কোনো দুটিৰ নিষ্পন্ন রূপ লেখো :

(i) √জ্ঞা + ণিচ্ + লঢ় তি।

(ii) √স্থা + ণিচ্ + লঢ় তি।

(iii) √কৃ + সন্ + লঢ় তি।

(iv) √গম্ + সন্ + লঢ় তি।

8. Translate into Sanskrit **any four** of the following sentences :

2 1/2×4=10

তলৰ যিকোনো চাবিটা বাক্য সংস্কৃতলৈ অনুবাদ কৰো :

নিচেৱে যে কোনো চারটি বাক্য সংস্কৃতে অনুবাদ কৰো :

(a) Character is the greatest wealth of a man.

চরিত্রই মানুহৰ আটাইতকৈ শ্রেষ্ঠ সম্পদ।

চরিত্র মানুষেৰ সর্বশ্রেষ্ঠ সম্পদ।

(b) Idleness is a great enemy of man.

এলাহেই মানুহৰ প্ৰধান শত্ৰু।

আলস্য মানুষেৰ প্ৰধান শত্ৰু।

(c) There is no wealth like learning.

বিদ্যাৰ সমান কিন নাই।

বিদ্যাৰ সমান সম্পদ নাই।

(d) Flowers are blooming in the garden.

বাগিছ্যত ফুলবোৰ ফুলি আছে।

উদ্যানে ফুলগুলো ফুটে আছে।

(e) What is your name? What class do you read in?

তোমাৰ নাম কি? তুমি কোন শ্ৰেণীত পঢ়া?

তোমাৰ নাম কী? তুমি কোন শ্ৰেণীতে অধ্যয়ন কৰো?

(f) We should not cut down trees.

আমি গছ কাটা উচিত নহয়।

আমাদেৱ গাছ কাটা উচিত নয়।

————— X —————